

Stiftelsen Kirkens Familievern

STIFTELSEN KIRKENS FAMILIEVERN ÅRSMELDING 2014

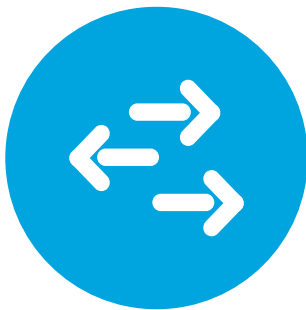

INNHOLDSREGISTER

SKF OG DENS ARBEIDET	4
FØLELSESMESSIG TILKNYTNING	5
NÅR SKADEN SITTER VED KJØKKENBORDET	6
KAN VÅRT HØYE AKTIVITETSNIVÅ ØDELEGGE TILKNYTNINGEN TIL BARNNA?	8
FAMILIEVERNET MØTER BARNEHAGEN	11
PAPPA I FENGSEL	12
Å SPØRRE OM TRO	15
SKO	17
SKOLEBIBLIOTEK	18
ÅRSBERETNING	21
STYRET	20
STATISTIKK	21

STIFTELSEN KIRKENS FAMILIEVERNS ARBEID

BENITA CHRISTENSEN
DIREKTØR

SAMTALETILBUD

Familievernkontorene tilbyr samtalebehandling for par, familier og enkeltpersoner som ønsker hjelp til å mestre mellommenneskelige utfordringer og kriser. Parsamtaler har i alle år vært familievernets kjernevirksomhet, og kontorene tar imot alle typer par- og familier: heterofile, homofile, kjærester, samboere, gifte eller par som har inngått partnerskap. Familievernkontorene prioriterer unge par, familier med barn og samtaler med barn.

MEKLING

Alle par som skal flytte fra hverandre, og som har barn under 16 år, må møte til lovbestemt mekling. Målet med meklingen er å få en god start på det videre foreldresamarbeidet, og å lage en avtale som viser hvordan foreldrene vil fordele foreldreansvar, bosted og samvær for felles barn. Avtalen skal legge vekt på hva som vil være den beste ordningen for barna. Forskning har vist at det er en høy risiko for barn å vokse opp i hjem med store konflikter. Meklingen setter barna i fokus og har som mål å hjelpe foreldre til å være gode foreldre selv om de ikke er par lenger.

KURS

Å leve i et parforhold kan være fantastisk, men det er også hardt arbeid. Stiftelsen arrangerer samlivskurs som kan hjelpe par til å få det enda bedre i sine liv, samt håndtere ulikheter på en god måte.

Stiftelsen Kirkens Familievern er en ideell aktør innen familievernet og har driftsavtale med Bufetat om drift av familievernkontor i følgende områder; Øst Finnmark, Mosjøen, Sør- Trøndelag, Haugalandet, Sør - Rogaland, Øvre Telemark, Hallingdal, Ringerike, Otta, Oslo og Follo. Stiftelsen har en liten administrasjon i Oslo

Familieverntjenesten er et gratis lavterskel-tilbud med par- og familieproblematikk som spesialer og de ansatte innehar høy kompetanse innenfor dette området. Familievernkontorene har et betydelig antall henvendelser fra par og familier som ønsker å få bedre kvalitet i sine samliv. Familievernet har en stabiliserende funksjon i et samfunn i stadig forandring. Med familien i fokus vil dette kunne gi økonomisk besparelse i sektorer som PP-tjeneste, barnevern, psykiatri og rus og føre til bedret folkehelse. Mer ressurser til familievernets forebyggende arbeid, kan på sikt demme opp for det stadig økende behovet for mer bevilgninger til blant annet barnevern.

Stiftelsen arrangerer kurs for foreldre som ikke bor sammen hvor det gis anledning til å møte andre foreldre i samme situasjon og gode tips til hvordan man kan få til et godt samarbeid om barna. Å være foreldre som ikke bor sammen er utfordrende. Det er mange ønsker som skal tas hensyn til og det skal passe inn i mange personers hverdagsliv, og det er viktig at barna har det bra. Et godt samarbeid krever at barnas hensyn settes først og at foreldre kommuniserer

godt. Stiftelsen arrangerer også kurs for foreldre til barn med nedsatt funksjonsevne og kronisk sykdom. Kurset har fått navnet «Hva med oss?» fordi mange foreldre stiller nettopp dette spørsmålet i en travel hverdag, der omsorg for barnet med nedsatt funksjonsevne og kontakt med hjelpeapparatet tar mye tid, krefter og oppmerksomhet. Å ha ett eller flere barn med nedsatt funksjonsevne i familien, påvirker foreldrerollen, søskenforhold, familieliv og samliv. Det arrangeres også kurs for enslige foreldre med omsorg for barn med nedsatt funksjonsevne. Disse kursene heter «Hva med meg?». Omsorgen for barn kan ta mye tid og krefter, og medføre stor fysisk og psykisk slitasje. Vi er ulikt rustet til å håndtere de utfordringer vi blir stilt overfor. Noen opplever det som svært krevende, mens andre opplever det mindre krevende. Det arrangeres også andre kurs slik som Godt Samliv, Bufferkurs, ICDP kurs, Hva med oss?, Fortsatt Foreldre og Sinnemestring s kurs.

IDEELL AKTØR INNEN FAMILIEVERNTJENESTER

Familievernkontorene i Stiftelsen Kirkens Familievern har

vært tjenesteleverandør av familieverntjenester siden oppstarten av tjenestetilbudet på slutten av 1950 tallet. Oppstarten av kontorene var ut fra et engasjement med forståelse for tro og religiøse aspektets betydning for det enkelte menneske. Stiftelsen Kirkens Familievern er i dag en frittstående stiftelse som gir tjenester innen familievernet, slik som de offentlige eide kontorene. Det ideelle og det offentlige familievernet representerer to spor, og forskjellene kan gi en positiv synergieffekt og utveksling av nye ideer til videre utvikling av familievernet. En av fordelene med å være ideell aktør er mindre byråkrati og større utnyttelse av det enkelte kontors ressursbruk overfor brukerne.

Stiftelsens verdier som vi tilstreber å møte klienter og samarbeidspartnere med er: «*Respekt, vidsyn, vitalitet og håp*».

Vi håper denne årsmeldingen gir et nyttig innblikk i familievernets arbeid generelt og det ideelle familievernet spesielt. Om du ønsker nærmere informasjon familieverntjenestene og/eller Stiftelsen Kirkens Familievern, ta gjerne kontakt.

Her finner du Kirkens Familievern i Norge:

Daglige ledere ved familievernkontoret: Øverst fra venster: Oslo: Morten Elgin, Haugaland: Kari Netland Simonsen, Follo: Tor-Andre Ribe-Andersen, Mosjøen: Håvard Nilsen, Otta: Geir Vik, Hallingdal: Liv Solberg, Direktør i stiftelsen: Benita Christensen, Sør-Rogaland: Jon Aarsland, Øst-Finnmark: Ellen Rygh, Ringerike: Gunvor Ek, Sør Trøndelag: Stig Winsnes.

FØLELSEMESSIG TILKNYTNING; NY PARBEHANDLING

GEIR VIK
FAMILIEVERNKONTORET OTTA

Sue Johnson, amerikansk psykolog har utviklet en ny behandlingsretning for par: Emotional Focused couple Therapy (EFT). Etter flere tiår med tiltro til at når vi hjelper par til å endre tankesett og forståelse for hverandre, kan vi endre parforholdet – er nå fagfeltet utvidet: Nå er det viktigst at paret møter hverandre og styrker de følelsesmessige båndene. Flere av Stiftelsens kontorer er i full gang med opplæring i denne nye metoden som krever følelsesmessig involvering fra terapeutenes side.

Metoden kaster ikke over bord tidligere tiders familierapeutisk kunnskap, men utvider den med nyere forskning innen tilknytningsteori og neurologi. Å forstå parets kommunikasjon og væremåter ut fra hvordan de har taklet stress og regulerer emosjoner i oppveksten er en viktig del av behandlingsformen. Barn utvikler strategier for å løse og leve med emosjonelle utfordringer. Disse strategiene tar form av atferdsmønstre vis a vis foreldre – og blir til deres egen unike form for tilknytning. Disse mønstrene har avgjørende betydning for

hvordan en ter seg i utfordringer med partneren eller i familien. Et eksempel kan være at om en har måttet kjempe for oppmerksomhet som barn fordi foreldre var opptatt med sitt eget, kan en lett bli svært aktiv og kanskje krevende i møte med partneren.

Likedan blir det viktig hvordan de i paret utfordrer hverandres mønstre. Dette henger sammen med hva de trigger hos hverandre av vanskelige følelser. Et eksempel: en sint ektefelle gjør partneren usikker og det fører til at han/hun tenker den andre ikke verdsetter en og trekker seg fra videre samtale/samspill. Det får den andre til kanskje å kjenne seg verdiløs og bli krevende og sint. Dette får paret til å karakterisere hverandre som f. eks sinte eller avvissende og det fester seg lett som generelle forståelser av hverandre.

Når en møter negativ atferd og karakteristikk i terapirommet, blir det viktig å avdekke hvor forståelsen kommer fra. Dernest å utvide bildet til å forstå at det som sies og gjøres overfor hverandre har

sin bakgrunn i de misforståelser som den negative atferd har skapt. For, og det er kanskje noe av metodens forse: bak dette mønsteret skjuler det seg ofte en lengsel etter kontakt, bekrefting og tilhørighet. Terapeutens samtalemetode tar sikte på både å avdekke denne lengselen i samtalen samt andre såre følelser som oppstår i det problematiske samspiillet. Terapeuten skal ikke bare avdekke, men hjelpe paret til å uttrykke både de såre følelsene og de behov de har for hverandre. Likevel først i samtalen legges vekten på å forstå det negative samspillsmønsteret for å kunne legge det tilside og få fram det en dypest sett trenger av hverandre: nemlig vissheten om at den andre er der for meg. Gjennom 8–12 samtaler utforskes og uttrykkes dette emosjonelle landskapet og paret får en følelsesmessig opplevelse av å høre til hverandre. Denne foretrekkes framfor konfliktmønsteret fordi det dekker behovet for tilhørighet og tilstedeværelse for hverandre.

Metoden har allerede gitt håp til flere par og endret væremåte dem i mellom.

NÅR SKADEN SITTER VED KJØKKENBORDET

TOR-ANDRÈ RIBE ANDERSEN
FAMILIEVERNKONTORET FOLLO

BAKGRUNN

Kronisk sykdom hos ett familiemedlem vil ha konsekvenser for hele familiesystemet, noe som igjen påvirker den syke og hvordan han/hun forholder seg til sykdom. Familier kan være en stor ressurs under sykdom, men også en belastning, i og med at de kan påvirkes negativt av f.eks. økt omsorgsbyrde, lite avlastning, stress, og tap av nærhet og fellesskap, inkludert seksualitet.

Ny forskning dokumenterer tydeligere enn før sammenhengen mellom kvaliteten på nære relasjoner og psykisk og fysisk helse. God kvalitet i nære relasjoner gir motstand mot påkjenninger som stress i arbeidslivet, og mot mental og fysisk sykdom. Gode relasjoner er også av avgjørende betydning for opplevd livskvalitet i etterkant av en alvorlig skade. Vi hadde derfor grunn til å tro at denne målgruppen ville ha nytte av samtaler ved et familievernkontor.

Seks par, der den ene hadde en alvorlig hjerne- eller ryggmargsskade, ble henvist fra Sunnaas sykehus HF til familievernet. Samtalene ble tatt opp på video, for senere transkribering og analyse. Parene fylte også ut KOR-skjemaer (et verktøy for brukervedvirkning) i forkant og etterkant av hver time, i tillegg til at de ble intervjuet tre måneder etter avsluttet behandling.

RELASJONELLE UTFORDRINGER

Parene ga uttrykk for mange ulike relasjonelle utfordringer. Flere kunne ønsket seg et mer relasjonelt fokus fra hjelpeapparatet gjennom hele behandlingsskjeden, slik at partner/pårørende ble inkludert tidligere. Eventuell informasjon som ble gitt på sykehuset om familieverntjenestens tilbud ble av ulike grunner ikke husket i ettertid eller var på det gitte tidspunkt ikke relevant for parene/familien.

Utfordringene i vårt utvalg varierte mye, blant annet avhengig av type skade, tid

Hvorfor tar sjelden mennesker utsatt for store skader og deres pårørende kontakt med familievernnet, og hva vil de oppleve som hjelpsomt dersom de tok kontakt? Dette ønsket en samarbeidende prosjektgruppe fra Familievernkontoret i Follo, Familievernkontoret Moss-Askim og Sunnaas sykehus HF å finne mer ut av.

siden skade, hjelp fra utenforstående m.m. Relasjonelle utfordringer kan oppstå på bakgrunn av at fysiske begrensninger medfører økt merarbeid/slitenhet hos den andre, eller at mangel på fysisk/seksuell kontakt påvirker det emosjonelle klimaet.

Kognitiv svikt byr også på andre typer begrensninger, som redusert oppmerksomhet, konsentrasjon og hukommelse, eller i enkelte tilfeller personlighetsforandringer. Flere uttrykker at det har blitt vanskeligere å delta i sosiale sammenhenger, og at dette kan medføre at parett/familien blir mer sosialt isolert enn tidligere. Fysisk svikt byr på utfordringer for intimitet og fysisk nærhet. Flere skadde beskriver en redsel for ikke å være en god nok seksualpartner etter skaden, og frykt for at partneren finner seg en annen. Flere pårørende sier at skadene/konsekvensen av skaden tar for stor plass i intime situasjoner til at de kan kjenne på seksuelle behov, og at sex blir mer av plikt enn av lyst.

HVA FANT VI?

Gitt utvalgets begrensninger er det vanskelig å si noe generelt om familievernnet er et nyttig tilbud for målgruppen som helhet. Vi hevder likevel følgende hovedkonklusjoner:

Familieverntjenesten er et nyttig tilbud for den aktuelle målgruppen. Det generelle inntrykket er at samtalebehandlingen og et relasjonsfokus har vært svært nyttig for deltakerne. Dette kommer frem i samtalen, gjennom resultatene fra KOR og i oppfølgingsintervjuene.

Parene gir uttrykk for at de har mottatt god hjelp, og de beskriver i hovedsak også en bedret subjektiv opplevelse av livskvalitet etter avsluttet behandling.

Det er grunn til å tro at familievernnet kan bidra til å fremme kjente og vesentlige faktorer som nærhet mellom familiemedlemmer, problemløsende mestring og direkte kommunikasjon om sykdom gjennom samtalebehandling.

FORUTSETNINGER FOR GODE MØTER MED FAMILIEVERNET

Mange av de utfordringene familiene i dette prosjektet ønsker bistand med er sammenfallende med utfordringer andre familier som kontakter familievernnet beskriver. Prosjektet avdekker likevel noen forutsetninger som i større grad bør ligge til rette for denne målgruppen enn for mange andre par/familier:

- Pasient og pårørende bør få god og relevant informasjon om samtaletilbudet i forkant av samtalen, i et språk (muntlig og skriftlig) tilpasset den aktuelle skade.
- Parett/familien bør ha en kontaktperson ved sykehuset som henviser dem til sin lokale familieverntjeneste, og som gir familievernkontoret tilstrekkelig og relevant informasjon etter samtykke fra pasient/pårørende.
- Det aktuelle familievernkontor bør ha terapeuter som har forhåndskunnskap om følger virkninger av skader generelt, og om familien de skal møte spesielt.

- Timene bør tilrettelegges, slik at det tas hensyn til språk tilpasset skade, pauser, oppsummeringer, refleksjoner og evt. kortere sesjoner.

KONKLUSJON

Prosjektet har bidratt til økt kunnskap om hva som oppleves hjelpsomt i møte mellom familievernnet og familier der ett familiemedlem har ervervet ryggmarg- eller hjerneskade. Denne kunnskapen vil forhåpentligvis resultere i endrede henvisningsrutiner mellom sykehus og familieverntjenesten, økt kompetanse om følger virkninger etter skade innad i familievernnet, og bedre hjelp til å styrke par- og familierelasjoner for målgruppen.

En mor med 4 små barn og full jobb sa det slik: «Jeg prøver hver dag å se hvert av mine barn i øynene og si at jeg elsker dem samtidig som jeg gir dem en ordentlig klem» Hun kjente på både barnas behov for styrking av forholdet dem i mellom samtidig som hun erkjente at hverdagen ikke gav plass for mye tid til den enkelte. Hun la til: «men de bekrefter også hverandre».

Vi kan skyte på samfunnsutviklingen, høye boligpriser, levestandardnivået, aktivitetskrav på fritid (for barnas skyld) eller arbeidslivets krav. Men den psykologiske tilknytningen mellom foreldre og barn lar seg ikke sette på vent til verden er annerledes. Det er nå de finstemte båndene av trygghet, omsorg og anerkjennelse bygges. Her nytter det ikke å jukse. Foreldres åpenhet og tilgjengelighet teller. Foreldres kjærlighet i nært samspill er avgjørende for

å skjønne at både en selv er god og andre er trygge og tilgjengelige å samspille med. Foreldres beundring av sitt barn gir verdi som sitter gjennom et liv. Foreldres oppmerksomhet og støtte for barnas mestring av ulike utfordringer gir tiltro til egne evner og krefter. Kort sagt foreldre bygger barnas liv. Selvsagt gjør også andre barnet har kontakt med det, men foreldrenes posisjon er likevel den første relasjonen som kan skape det trygge grunnlaget for utvikling i møte med andre. Gjennom foreldrenes innspill "programmeres" barnet både i forhold til seg selv og andre. Innenfor den kommunikative delen av utviklingspsykologien blir det påpekt at hjerner trenger hjerner for å utvikle seg og at vi danner vårt selvbilde i den andres reaksjon på oss. Dette minner oss om at vi er født grunnleggende sosiale og at vi sårt trenger gode omsorgspersoner i livet for å utvikle oss på en god måte.

KAN VÅRT HØYE AKTIVITETSNIVÅ ØDELEGGE TILKNYTNINGEN TIL BARNA?

GEIR VIK
FAMILIEVERNKONTORET OTTA

Hva skjer så med barns utvikling om vårt voksne aktivitetsnivå står i veien for tid til rolig og trygt samspill med våre små? Hva når travleheten spiser av den tid vi skulle brukt til å møte våre barns følelser og behov? De vil ikke avspises med penger, filmer eller pizza – de vil ha oss først og fremst og gjerne i kombinasjon med dette. De vil ha oss med inn i skogen, ut blant andre, med i aktiviteter. Det er vårt nærvær som gir en trygg base for utfoldelse, utforskning og mestring. Uten vår medlevelse i deres liv, må de for eksempel oppnå verdi gjennom å vise ytelse, perfektjonisme og høy aktivitet – et strevsomt liv som skapt for høye skuldre og høy muskeltonus. Eller hva verre er: ugrei atferd som roper etter bekrefting. Ropes det for høyt, gjør det naturlig kontakt vanskelig idet andre reagerer. Barn kan og med manglende møter av deres behov oppleve at verden er utrygg og uforutsig-

bar. Det kan gjøre at de blir for forsiktige, innretter seg etter andre slik at de har vondt av det eller trekker seg inn i seg selv og stanser en sosial utvikling.

Hvis vi i stedet for disse møtene med barna lærer bort et travelt liv – blir manglende møter med barns behov noe av den arv vi gir videre til neste generasjon også.

La oss først og fremst sikre grunnlaget for tilknytning og utvikling – derfor la oss gi oss selv, vår tid og oppmerksomhet. Både barna og kanskje vi selv trenger det. Og derfor bør vi bygge, ikke først og fremst aktivitetssamfunnet, men kontaktsamfunnet som gir god plass for tid til at foreldre og barn har hverandre – da vanskeliggjøres ikke relasjonene og vi faller ikke fra hverandre så fort.

FAMILIEVERNET SOM STØTTESPILLER FOR BARNEHAGEANSATTE

DAG GÅRDEN, FAMILIEVERNKONTORET OTTA

Med utgangspunkt i tilknytningspsykologi og nyere hjerneforskning har Ottakontoret utarbeidet et foredragskonsept som forstår vanskelig atferd som et uttrykk for tilknytningsvansker.

Familievernkontoret Otta har de siste par årene blitt utfordra av barnehagene til å gi faglige bidrag til håndtering av utfordrende atferd i barnehagene. Det ble utarbeidet opplegg for en planleggingsdag: I forkant av planleggingsdagen hadde vi møte med kommuneledelse og styrerne for barnehagene. Det ble samlet inn kasuistikk fra barnehagene før selve dagen. Disse ble så brukt i løpet av planleggingsdagen der deltakerne blir bedt om å reflektere over casene opp imot teori. Første forelesningsbolken handlet om hjernens utvikling – i etterkant: gruppearbeid med spørsmål om: Hvordan forstår dere disse barna ut ifra teoribolken? Hva trenger de fra dere?

Tilknytningsteorien ble presentert. Likedan strategier barn bruker for oppnå den tilhørighet og verdi de trenger. Eksempler kan være både problematisk oppmerksomhetskrevene eller tilbaketrekkende. Deltakerne ble på nytt utfordret til å forstå de samme casene i lys av denne tenkingen. Til slutt ble det presentert et par metoder forankret i teorigrunnlaget. Igjen ble de ansatte utfordret i gruppe om hva teorien sa om hva barna hadde behov for av personalet. Teorigrunnlaget startet bredt smalnet inn etter hvert mot tilhørende metoder. Hovedhensikten var å utfordre de barnehageansatte til å reflektere opp mot teori. Et moment som og ble vektlagt var hva som skjedde i den enkelte fagarbeider når de ble utfordret av barnas atferd. Det gav informasjon om den ansattes egne tilknytnings-strategier og gjorde teorien mer relevant. Noen undret på hvorfor det blir lagt såpass stor vekt på teori: «Vi har da

dette i ryggmargen». Svaret var at mange naturlig vil møte barn på en god måte, men ikke alle. Det kan ikke være slik som det ofte blir sagt i skolen at «en var heldig med læreren». Flaks fungerer ikke som system. Skal vi ha et godt system må vi se gjennom de samme brillene og etterprøve teorier er de beste brillene en kan få.

250 barnehageansatte i 9 kommuner i Gudbrandsdalen har de siste par årene deltatt på slike planleggingsdager og det har også vært flere oppfølgende møter med personalet i etterkant. Tilbakemeldingene har vært gode og flere har sagt at det teoretiske grunnlaget har gitt dem briller å se gjennom som har vært dem til hjelp i håndteringen av vanskelige situasjoner. Evaluering i etterkant har og vist effekt av arbeidet. Problematisk tilknytningsstrategier kan møtes og utvikles av flere enn foreldre.

PAPPA I FENGSEL

PER BJØRNAR HALÅS
FAMILIEVERNKONTORET RINGERIKE

I Stortingsmelding 37 (2007–2008) «Straff som virker – mindre kriminalitet – tryggere samfunn» kommer det frem at «innsatte med barn bør gis tilbud om veiledning i rollen som foreldre» «Pappa i fengsel» er et kunnskapsbasert program utviklet ved Bastøy fengsel, og var ment til å ha en rehabiliterende funksjon. Programmet er rettet inn mot at fedre som soner i fengsel skal fokusere på papparollen slik at de blir mer opptatte av å være gode fedre enn kriminelle, samt at barna i minst mulig grad skal bli rammet av pappas soning.

Programmet blir ledet av godkjente kursledere, og går over 4 uker, inkludert en avsluttende samling der familiene deltar og besøker pappa i fengselet. En av arbeidsoppgavene underveis er at den innsatte får lage en videofilm til barna og familien om pappa sitt liv i fengselet. Familievernkontoret i Ringerike har i flere år hatt ansvar

for en økt på 4 timer en gang i løpet av programukene. Eksempler på temaer som er relevant når representanter fra familievernnet deltar er hvordan det offentlige tjenestetilbudet er: hva kan vi bruke familievernkontoret til, hvilket tilbud har kontorene til fedre, hva er konsekvensene av et eventuelt brudd, og hvordan skal vi få til et godt foreldresamarbeid etter soning?

Min erfaring er også at mange er opptatt av hvilken innvirkning fengselsstraff har på familien, og hvordan de skal utøve papparollen mens de sitter i fengsel.

Mange av fedrene uttrykker at de opplever soningen som krevende, og at miljøet er tøft og overfladisk. Derfor er det ikke så lett å snakke om følelser og nære relasjoner. En pappa forteller om sin erfaring fra programmet slik:

«Jeg skal klare det denne gangen, før har jeg gitt mer blaffen. Etter at jeg ble pappa har soningen blir mye tøffere. Jeg tenker mye, og har som mål å gi jenta vår en trygg oppvekst. Å bli en god pappa er mitt viktigste mål.»

Jeg tror ikke holdninger til kriminalitet endrer seg så lett, men jeg har erfart at innsatte fedre som deltar på programmet får hjelp til å fokusere mer på barna og familien sin, og det tenker jeg er bra, ikke minst for barna. Med tanke på at det i Norge i dag er mellom 6000–9000 barn som har en forelder i fengsel, mener jeg at denne programvirksomheten har et stort potensiale. Behovet for veiledning er stort, og jeg mener at god tilrettelegging for å ha kontakt med relevante tjenester som familievernkontoret, vil kunne styrke innsattes fokus på og identifisering i papparollen.

Å SPØRRE OM TRO

DOSENT JAN OPSAL
MISJONSHØGSKOLEN STAVANGER

Religiøs tro kan spille ulike roller i kriser som familier gjennomlever. Troen kan være en del av problemet eller bli en del av løsningen. Men skal prosessen bli konstruktiv i slike tilfeller, må terapeuten kunne spørre om tro.

Det er imidlertid ingen selvfølge at terapeuter spør om tro. Terapien skal være nøytral til religion, mener noen, og da spør de ikke om tro. Problemet med en slik tilnærming er at en tabubelegger og fornekte virkeligheten slik den oppfattes av en god del av brukerne av familievernkontorene.

Spørsmål om troen hører hjemme der troen er en del av virkeligheten i familien som søker hjelp. Familiemedlemmer kan selv bringe troen på bane. Men familierapeuten kan også stille spørsmål om religiøs tro spiller en rolle for familien slik at en bør ta troen i betraktning når en arbeider med familiens situasjon.

Familierapeutens spørsmål om tro handler ikke om sannhet eller frelse. Men de handler om å erkjenne og synliggjøre troens eksistensielle betydning for den enkelte og dens sosiale potensial i en families liv. Denne innsikten er vesentlig for at terapeuten kan være en god medspiller for en familie som har troen som en vesentlig del av sin virkelighet.

Tro handler om praksis, derfor bør en spørre om religiøse aktiviteter som samler eller splitter familiens medlemmer. Religiøse aktiviteter kan være ritualer som gjennomføres av den enkelte, av en familie eller i rammen av en forsamling. Det kan dreie seg om høytider som aktualiserer grunnleggende hendinger og skaper global tilhørighet.

Tro handler om fellesskap, derfor bør en spørre om familien har til religiøse fellesskap som kan fungere støttende i den prosessen familien går gjennom. For mange kan den religiøse forsamlingen være som en utvidet familie. Her kan det finnes enkeltpersoner og ressurspersoner som kan spille en avgjørende rolle for den aktuelle familien.

Tro handler om etikk, derfor bør en spørre om hvilke etiske problemer eller dilemmaer som familien nå befinner seg i. Er det etiske normer som er brutt i forbindelse med krisen, eller kan felles normer være en veiviser ut av krisen?

Hvem er den svake parten i krisen og hvordan blir vedkommendes interesser beskyttet? Hvem har mest makt i de aktuelle relasjonene og hvordan blir denne makten forvaltet i lys av de etiske normene?

Tro handler om verdier, derfor bør en spørre om familiens grunnleggende verdier. Finnes det verdier som alle i familien står sammen om? Kan det å fokusere på disse verdiene hjelpe familiens medlemmer til å få nye perspektiver på problemene de har behov for å bearbeide? Hvordan kan familien omsette disse verdiene i gode familierelasjoner?

Når troen ikke er tabu i terapien, blir det mulig å bearbeide de relasjonmessige problemene som er relatert til religiøs tro. Gode samtaler om troens betydning åpner også for å finne fram til troen som en ressurs for arbeidet med å reparere og utvikle mellommenneskelige relasjoner. Kompetanse til å spørre om tro skulle være en merverdi i Stiftelsen Kirkens Familievernns arbeid med familier i krise.

SKO

SVERRE JOR
FAMILIEVERNKONTORET SØR- TRØNDELAG

Jeg har sans for sko. Jeg har av den grunn mange ulike par, og det reflekterer jeg til hverdags lite over. Sko kan ha mange bruksområder og navn. Joggesko, skisko, pensko, vintersko. Disse navnene peker på ulike bruksområder for skoene.

Sko er en av de tingene som er helt nødvendige og helt vanlige i våre liv, og som de fleste av oss kan anskaffe oss til tross for ganske stive priser.

«Sko er et tegn, eller et skille mellom en fri person og en slave. Slaver hadde ikke sko og derfor er det viktig for selvfølelsen og selvrespekten å ha et par sko på bena.» Dette var svaret jeg fikk fra min kontaktperson (nå venn) da jeg hadde spurt henne hvorfor sko?

I 2005 var Familievernkontoret i Sør-Trøndelag på studietur til Sør Afrika og på den turen fikk vi mange innspill og inntrykk. Noen av oss fikk besøke den lille skolen Kersboslaagte Primary School sammen med en lokal frivillig. Det er for meg i dag lett å hente frem bilder i hodet fra dette besøket. Noe slik hadde jeg ikke sett før.

I 2009 var kontoret igjen på reise og vi deltok på en konferanse i Cape Town som hadde tittel «Rippels in the water». Det kan oppstå mange uventede ringer i vannet når

noe plutselig skjer. En slik ring kan være et uventet møte, som fort kan snu opp ned på det som tidligere har vært riktig. Noen av oss ble utfordret til å si i plenum hvorfor vi var der som norske terapeuter, og gjennom det jeg fortalte om ulike møter på den lille skolen ble jeg gjenkjent av den frivillige fra 2005. Hun heter Estelle og er i dag en kjær venn. «Vil du bli med ut til skolen igjen, og treffe noen av dem du traff sist» spurte hun, og egentlig før jeg hadde tenkt meg om var vi på vei ut på landsbygda i retning skolen.

Vi stoppet opp på gården der de fleste foreldrene er gårdsarbeidere, og som rekrutterer de fleste av barna på skolen. Jeg så hvordan Estelle spredte håp blant barn og voksne. Bare ved å være ofte til stede og bringe med seg små gaver. Plutselig hadde alle barna et eple hver å gumle på.

Vel hjemme igjen og det nærmet seg jul og julefeiring hjemme. Jeg hadde nå Estelle sin mailadresse og tok kontakt med henne og spurte om hun kunne hjelpe meg med en

ide om å gi et beløp til noen som trengte det som en alternativ julegave. Sko sa hun bestemt. «Shoes always seem to be such a big problem!

Etter å ha sendt henne pengene fikk jeg denne tilbakemeldingen. «I have already bought 56 pairs of shoes for the children so far Somehow your money has become like the miracle of the bread loaves and fishes – it seems to be going a long way! At the discount store, I got a special price plus a further 5% discount when I told the shop owner the story of the shoes. I also got some gift bags for the shoes.»

Det har blitt en tradisjon at alle barna på skolen nå får nye sko til jul gjennom en innsamling som jeg står for på kontoret. Alle ansatte blir invitert til å delta med et pengebeløp som passer dem. Disse blir samlet sendt til Estelle som igjen kjøper sko. Julen 2014 var det 141 barn som fikk nye sko til jul. Dette sendte Estelle til meg rett før jul: «When I arrived at the school gate I was met by more than a hundred exited

kids! Even the little boy who had recently lost his leg in an accident with a tractor was there on his crutches. This made me realise how much the kids had looked forward to receiving the shoes. It means so much for their self-esteem, thank you. I felt totally blessed to be surrounded by so much love and joy.»

I november 2014 var jeg tilbake på Kesboslaagte og hadde gjennom Estelle fått vite at rektor på skolen ønsket et møte med meg. Jeg fikk et diplom som et uttrykk for skolens takknemlighet. Jeg lurer på hvem som skal takke hvem.

Ringer i vannet oppstår ofte som noe uventet, som en reaksjon på noe som ikke er planlagt og som treffer tilfeldig. Noen ganger så er man så heldig at mange ting faller på plass samtidig. Når dette skrives gjør jeg meg klar til mitt sjette besøk i Sør Afrika hvor jeg selvfølgelig skal besøke venner, men også jobbe sammen med gode krefter for å skape håp for barn. Hvem av oss er heldig?

SKOLEBIBLIOTEK

ANNE SOFIE SÆBØ
FAMILIEVERNKONTORET SØR-ROGALAND

Et årlig arrangement ved Familievernkontoret Sør-Rogaland er BASAR-dag i desember. Ideen bak dette arrangementet kom etter et skolebesøk i bydelen Scottsville i forbindelse med studietur i Cape Town i 2008. Noen av oss ansatte ved familievernkontoret fikk treffe Therese Hulme, poet og narrativ terapeut og følge henne i det arbeidet hun var engasjert i. Dette ble et besøk som gjorde et uutslettelig inntrykk.

Ved hjemkomst ble hele personalgruppen enige om å støtte Therese Hulmes arbeid i oppstarten av et bibliotek på en ungdomsskole, som hun var knyttet til. De fleste barna i Scottsville har av ulike grunner (høy arbeidsledighet, fattigdom, kriminalitet, vold og rus) ikke de samme leseferdighetene

som andre barn, som har fått tilgang på bøker og lesing hele livet. Therese Hulme startet tidlig prosjekter med å utvikle lesekultur blant skoleelevene, skrivekurs for unge poeter og samtidig skape en bevissthet hos elevene om sin egen historie og det samfunn de lever i.

Målet med å arrangere BASAR er å samle inn et så stort beløp som mulig til skolebiblioteket på barneskolen Petunia Primary School og er spesielt rettet mot 6 åringer/ barn på småskoletrinnet.

Når BASAR-dagen inntreffer i desember kommer ansatte med et utvalg av selvlagde/kjøpte gaver og matretter, som prises og stilles ut for salg eller utlodning. Ideen om

å handle fra gavebordet, kjøpe lodd til BASAR-trekningen og betale god pris for nydelig mat, har skapt en stemning som hvert år har resultert i et stort innsamlet beløp. I 2014 kunne vi stolt sende over kr. 16.600,- til vårt prosjekt, skolebiblioteket.

Det første året vi arrangerte BASAR, var det for ansatte som deltok på studieturen. Etter hvert som andre fikk høre om dette, ønsket flere å delta. Vi inviterte først tidligere ansatte, så ulike samarbeidspartnere i tillegg og til slutt ville også familiemedlemmer komme. I dag fremstår BASAR-dagen som et viktig sosialt arrangement for oss, nesten som et høydepunkt i førjulstiden. Når vi vet at pengebølpet går til drift av biblioteket, gir det mening.

ÅRSMELDING 2014

ART AV VIRKSOMHETEN

Stiftelsen Kirkens Familievern er en stiftelse for kirkelige familievernkontor. Stiftelsens formål er å yte hjelp til familier, par og enkeltpersoner der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien, eller som ønsker å forebygge slike vansker knyttet til samliv og samhandling. Stiftelsen skal gjennom sin virksomhet styrke familie, ekteskap, foreldreskap, samliv og ensliges stilling i kirke og samfunn.

Virksomheten har en kristen diakonal forankring, og skal hjelpe klienter ut fra deres forutsetninger uansett sosial status, livsførsel, legning, religiøs tro eller politisk overbevisning.

Stiftelsen Kirkens Familievern består ved utgangen av 2014 av 11 familievernkontor som ligger i henholdsvis Øst-Finnmark, Mosjøen, Sør-Trøndelag, Haugalandet, Sør-Rogaland, Øvre Telemark, Hallingdal, Ringerike, Otta, Follo og Oslo. Det er en liten sentral administrasjon i Oslo.

Styret ønsker å rette en takk til alle medarbeidere og samarbeidspartnere for innsatsen i 2014.

REDEGJØRELSE FOR FREMTIDIG UTVIKLING

Stiftelsen har i 2014 i stor grad møtt de økonomiske målene som ble satt for året. Vi ønsker i 2015 å fortsatt kunne tilby våre tjenester i den samme grad som tidligere, samt at driften kan drives økonomisk forsvarlig. Alle avtaler er videreført fra 2014.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Stiftelsens driftsinntekter viser en svak økning fra forrige år. Overskuddet er relatert resultatført planendring pensjoner i KLP kr 7 116 000. I tillegg utgjør ikke resultatført virkning av estimatavvik kr 24,2 mill.

FINANSIELL RISIKO

Stiftelsen mottar i sin hovedsak driftstilskudd fra Bufetat og er avhengig av dette samarbeidet for å kunne yte tjenestene. Styret er av den oppfatning at gjeldende driftsavtale hvor Bufetat er ansvarlige for de ansattes pensjonsforpliktelser, tilsier at forutsetningen for fortsatt drift er til stedet.

FORTSATT DRIFT

Stiftelsen har en grunnkapital på kr 2 078 006. Samlet egenkapital er kr 11 716 391. Egenkapitalen som det er vist til over, inkluderer en pensjonsforpliktelse stor kr. 22 371 951. I henhold til driftsavtalen med Bufetat, dekker Bufetat tilskudd til kontorenes løpende betalbare pensjonsutgifter, noe som tilsier at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede. Stiftelsen har tilfredsstillende likviditet og har gjennom de inngåtte avtaler positiv likviditetsutvikling. Styret og daglig leder bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

RESULTATDISPONERINGER

Stiftelsens overskudd på kr 15 431 918 føres mot annen egenkapital

ARBEIDSMILJØ

Det har vært et sykefravær i 2013 på totalt 4.11 %, av dette er 2.01 % korttid sykefravær og 2.10 % langtids sykefravær over 16 dager.

Stiftelsen anser arbeidsmiljøet i bedriften som tilfredsstillende og har ikke iverksatt spesielle tiltak på dette området i 2014. Det har ikke vært skader eller ulykker i løpet av 2014.

LIKESTILLING

Stiftelsens personalpolitikk anses å være kjønnsnøytral på alle områder. Etter vår oppfatning er likestillingsspørsmål tilfredsstillende ivaretatt, og det er ikke iverksatt eller planlagt konkrete tiltak innenfor dette området. Det er ikke mottatt tilbakemeldinger om at noen opplever selskapets personalpolitikk som kjønnsdiskriminerende.

Styret mener at det ikke gjøres forskjeller på ansatte, eller ved ansettelse, på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion eller livssyn.

Stiftelsen har ved årets utgang 142 ansatte fordelt på 105,2 årsverk, 43 menn og 99 kvinner.

Stiftelsens styre består av 2 kvinner og 5 menn, 3 kvinnelige varamedlemmer.

Ledergruppen består av 5 kvinner og 6 menn

YTRE MILJØ

Stiftelsen Kirkens Familievern har ingen virksomhet som påvirker det ytre miljø

Oslo, 17.03.2015

Styret i Stiftelsen Kirkens Familievern

Geir Lippestad
Styreleder

Helge Sylfest Gaard
Nestleder

Tor Berger Jørgensen
Styremedlem

Morten Nathalius Müller-Nielsen
Styremedlem

Inger Lise Hansen
Styremedlem

Sissel Roland
Styremedlem

Geir Dager
Styremedlem

Beata Cecilie Christensen
Daglig leder

STIFTELSESSTYRET

GEIR LIPPESTAD
(STYRELEDER)

SISSEL ROLAND

GEIR DAGER

MORTEN MULLER-NILSSEN

TOR B. JØRGENSEN

INGER LISE HANSEN

HELGE S. GAARD

INGER ELISABETH SAGEDAL
(VARA)

RANDI TETLIE BEKKVIK
(VARA)

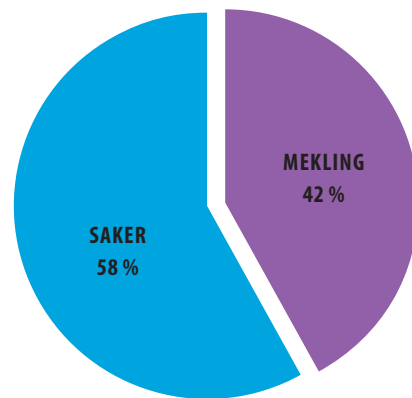
KRISTIN FÆHN
(VARA)

BENITA CHRISTENSEN
(DIREKTØR)

STATISTIKK 2014

Stiftelsen Kirkens Familievern (SKF) består av 11 kontorer over hele landet. Kontorene tilbyr samtaler og mekling til par, familier og enkeltpersoner som opplever utfordringer i nære relasjoner. Utadrettet tilbyr SKF ulike kurs og veiledning, både til publikum og hjelpeapparat. Her vises statistikk over denne virksomheten. Tallene er hentet fra familiekontorenes fagprogram FADO, et fellesprogram for statlige kontorer, SKF – kontorer og andre.

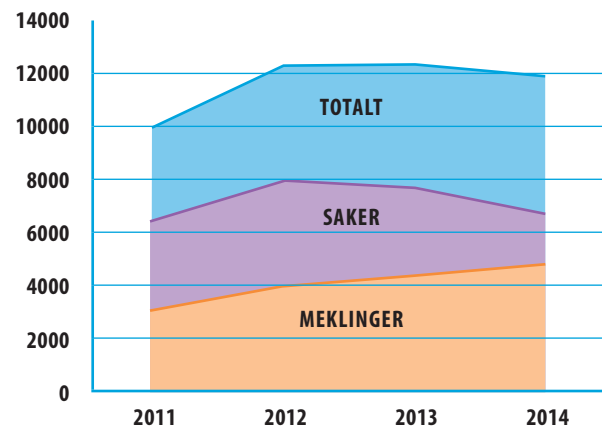

KLINISKE SAMTALER OG MEKLINGER

Folk tar kontakt med familievernkontorene av ulike grunner. Samtaler (kliniske saker) tilbys når det oppleves vansker, konflikter eller krise i nær familie og i foreldresamarbeidssaker. Mekling tilbys gifte og samboere som skal flytte fra hverandre. Mekling er også for foreldre som ikke bor sammen, men som vil gjøre endringer mht foreldreansvar, bosted og samvær for felles barn.

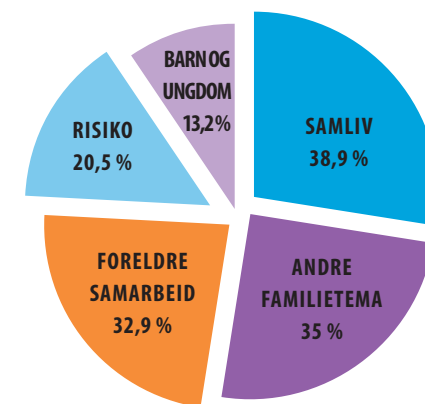
I 2014 hadde Stiftelsen Kirkens familievern tilsammen 12015 nye henvendelser av kliniske saker og meklinger. Av disse var 6937 (58%) kliniske saker og 5078 (42%) meklinger (se figur).

SAKER OG MEKLINGER
ANTALL NYE HENVENDELSER. ENDRING I PERIODEN 2011-2014

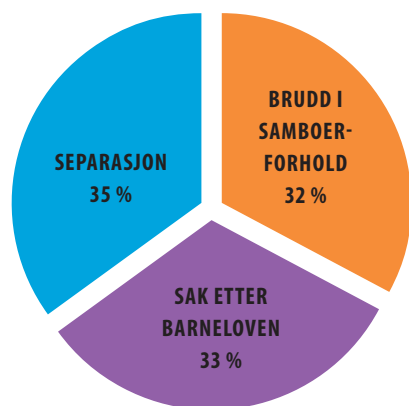
ENDRINGER I SKFS SAKSTILGANG

I perioden fra 2011 til 2014 (se figur) ser en en svak økning i antall saker. I 2011 var det totalt 10156 saker og i 2014 var det totalt 12015 saker. Dette er en økning på 18,3% (1859 saker). Antall kliniske saker er relativt stabil i denne perioden. Antallet i 2011 var 6701 og i 2014 var det 6937. Antall meklinger økte med 46,9% i samme tidsperiode. Fra 3455 meklinger i 2011 til 5078 i 2014.

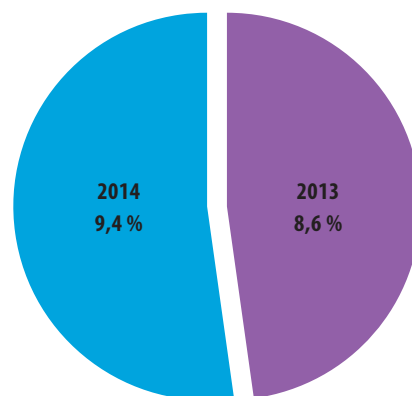
ULIKE TYPER SAMTALER

Temaene i de kliniske sakene eller samtalene kan være mange. Figuren nedenfor viser hvordan temaene fordelte seg i de nye henvendelsene i 2014. I en samtale kan det være flere tema, noe som kommer fram i prosentfordelingen nedenfor. Det mest vanlige tema var samlivssaker. Temaet var tilstede i tilsammen 38,9 % av sakene. Deretter fulgte andre familietema med 35 %. Etter dette fulgte foreldresamarbeidssaker med 32,9 %, risikosaker med 20,5 % og saker med barn og ungdom med 13,2%.

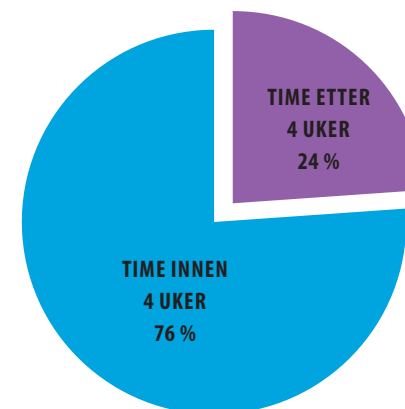
ULIKE TYPER MEKLING

En skiller mellom ulike typer meklingsaker. I 2014 var det 35 % (1580) meklingsaker i forbindelse med separasjon. Det var 32 % (1425) meklingsaker knyttet til brudd i samboerforhold. 33 % (1452) av meklingsakerne var knyttet til «sak etter barne-loven». Til sammen 14 (0 %) meklingsaker var tilbakesendt fra retten. Se figur nedenfor. I 2013 var 37 % av meklingsakerne knyttet til separasjon, 32 % brudd i samboerforhold og 31 % «barne-lovsaker».

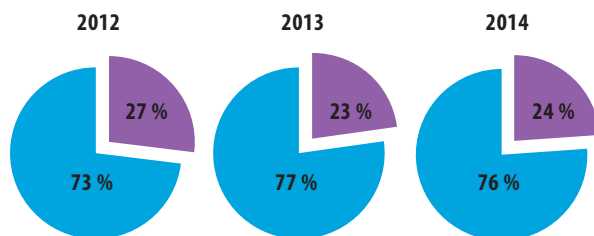
BARN I SAMTALER OG MEKLING

SKF kontorene hadde i 2014 tilsammen 1059 barn til samtale i kliniske saker eller meklingsaker. Dette er til sammen 9,4 % av totalt antall saker. Dette er en svak økning fra året før der 904 (8,6 %) barn var til samtale (se figur).

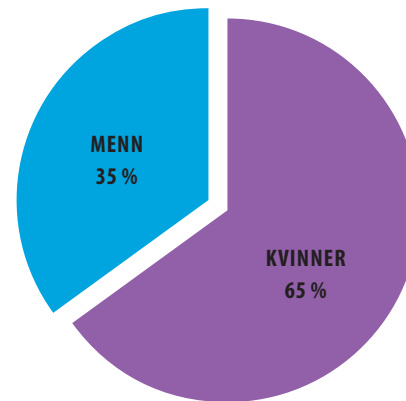
VENTETID

Ventetid før time til en samtale ved SKF sine kontorer i 2014 fordeler seg slik: 76 % (5170) av de som henvendte seg fikk time innen 4 uker og 24 % (1634) fikk time etter 4 uker (se figur).

ENDRING I VENTETID

De siste årene ser at ventetiden ved SKF kontorene har gått ned. I 2012 var det 27 % av de som fikk time til klinisk samtale som måtte vente lenger enn 4 uker på første time. 73 % fikk time før 4 uker. I 2013 var andelen som måtte vente lenger enn 4 uker sunket til 23 %. 77 % fikk time før 4 uker. En liten økning i 2014, der 24 % av de som fikk time måtte vente lenger enn 4 uker på 1. time. 76 % fikk time før 4 uker.

MENN SOM HENVENDER SEG

Det er i hovedsak kvinner som tar kontakt for å få time til samtale eller mekling ved familiekontorene. I 2014 var det 65 % kvinner som tok kontakt og 35 % menn (se figur). Dette er en svak økning fra 2013 da 33 % menn tok kontakt.

UTADRETTE TILTAK FINANSIERT VIA BUFETAT	UTADRETTE TILTAK FINANSIERT AV ANDRE
--	---

GRUPPER FOR PUBLIKUM	29	7
SAMLIVSKURS	12	10
ANDRE UTADRETTE TILTAK	52	5
UNDERVISNING/VEILEDNING AV STUDENTER	12	1
VEILEDNING/KONSULTASJON AV HJELPEAPARATET	85	7
KURS/UNDERVISNING FOR HJELPEAPARATET	35	3
INFORMASJON/MEDIA	28	0
TILSYN	13	
TOTALT	266	33

UTADRETTET VIRKSOMHET

Familiekontorene driver ulikt utadrettet arbeid. I 2014 var det tilsammen 299 slike tiltak. De fleste av disse tiltakene (266) er finansiert gjennom tilskudd fra Bufetat. De andre tiltakene (33) er finansiert via andre (se figur). Dette er en svak nedgang fra året før der det totale antall tiltak var 359.

Stiftelsen Kirkens Familievern

STIFTELSEN KIRKENS FAMILIEVERN
TLF: 23 33 22 20 · E-POST: POST@KIRKENSFAMILIEVERN.NO
WWW.FAMILIEVERN.NO

